Blwyddyn 4

digidol fel cyfrifoldebau trawsgwricwlaidd. Gwelwyd modelau Thema a Hierarchaidd Barnes yn cynrychioli cyfrifoldebau trawsgwricwlaidd gorau i'r cyd-destun yma. Amlygir Barnes (2015) mae'r dyfodol yn newid, felly mae angen addysgu'n drawsgwricwlaidd i hybu cydweithio, creadigrwydd, dysgu'n gyfunol a dysgu'n annibynnol. Yn ogystal, mae cyfyngiadau wrth i addysgu'n drawsgwricwlaidd. Nodir Hayes (2010) os mae gorddefnydd o addysgu'n drawsgwricwlaidd yn cymryd lle, bydd ambell o bwnc dominyddo a gadael rhai pynciau heb y sylw sydd angen.

Model 1

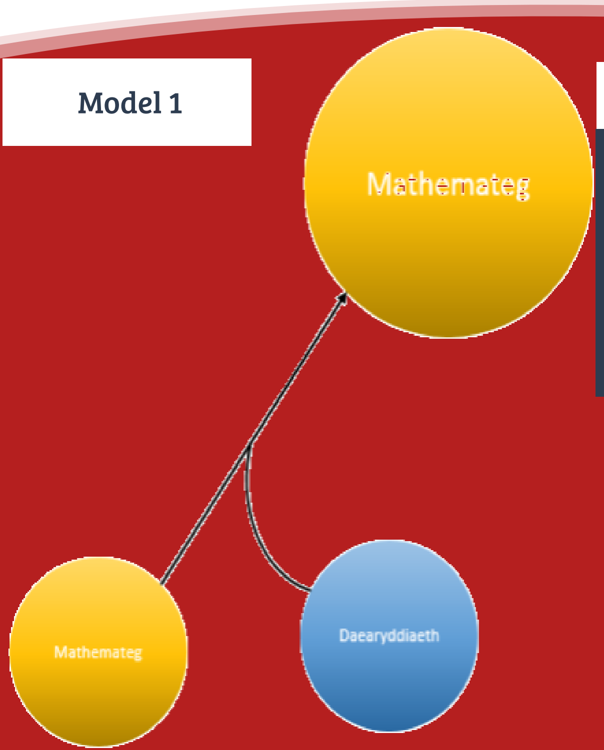

Yn ôl Barnes (2015)

Pa Gestyll sy'n lleol i ni? Model 1

- Bydd angen i'r plant mapio ymweliad ysgol y dosbarth drwy ddefnyddio pwynt cwmpawd i fapio'r daith o'r ysgol i gestyll Carreg Cennen, Dinefwr a Dryslwyn. Rhoi'r cyfle i'r plant defnyddio gwefannau ystyrlon yn ychwanegol i fapiau o Gymru. (R1)(Y3)(D3)(CD2)
- Mesur pellter y daith gyda phren mesur a chofnodi'r daith mewn cm. Ar ddiwedd y sesiwn, fel dosbarth rhannu'r mesuriadau, a newid y cm mewn i filltiroedd 1cm=1milltir fel bod y wybodaeth yn berthnasol.(Rh2)(Ll1)

Cyfyngiadau – Model 1

- Bydd dysgu mewn pwnc B efallai ddim yn ymddangos gwell dealltwriaeth ac agwedd tuag at y pwnc oherwydd mae'n cael i ddefnyddio i gryfhau sgiliau sy'n cael i ddatblygu mewn pwnc A.
- Mae'r tueddiad gydag athrawon i roi'r celfyddydau yn safle pwnc B oherwydd mae'n ffordd haws i ychwanegi'r pwnc er mwyn cyflawni'r cwricwlwm, ond dydy hyn ddim yn sefydlu dealltwriaeth y pwnc B.

(Barnes , 2015)

Sut mae model 1 yn gweithio?

Cryfderau

- Mae'r model Hierarchaidd Barnes yn annog dysgu ac addysgu mewn un pwnc penodol, ond hefyd addysgu elfennau o bwnc arall.
- Mae'r model yn datblygu/dysgu sgil mewn un pwnc, er mwyn hybu dysgu mewn pwnc gwahanol.
- Mae'r ffordd yn o addysgu yn annog gwella cymhelliad disgyblion oherwydd y ffyrdd mae'r model yn sefydlu mwy o gynhwysiad mewn dosbarthiadau. Mae'r gweithrediad o bynciau atyniadol mewn i gyd-destun Rhifyddol/Ieithyddol neu TGCh yn denu sylw mwy o'r disgyblion. Yn ogystal, mae'r dysgu'n fwy ystyrlon i'r plant.

(Barnes , 2015)

** Amlygir Donaldson (2015) mae cyfrifoldeb i addysgu Llythrennedd, Rhifedd a Chymhwysedd digidol ar draws y cwricwlwm cyfan. Tybiwn nid cyd-ddigwyddiad mae Barnes a Donaldson yn pwysleisio Llythrennedd, Rhifedd a Chymwysedd Digidol.**

Rhifedd mewn Daearyddiaeth – Model 1

"Byddant yn defnyddio gwybodaeth fathemategol i ddeall cyfeiriad, pellteroedd a graddfa ac er mwyn pennu lleoliadau pan fyddant yn defnyddio cynlluniau, mapiau a globau."

(Llywodraeth Cymru, 2008:7)

Dywed) Askew (2011:4) bod le i integreiddio mathemateg mewn i archwiliadau/problemau er mwyn i'r disgybl hybu sgiliau rhifyddol.

- Mae'r cysylltiadau yn amlwg, ac yn cynnig cyfleoedd i ddatblygu rhifedd gydag elfen Ddaearyddol fel gwelir mewn gweithgareddau "Pa Gestyll sy'n lleol i mi?"

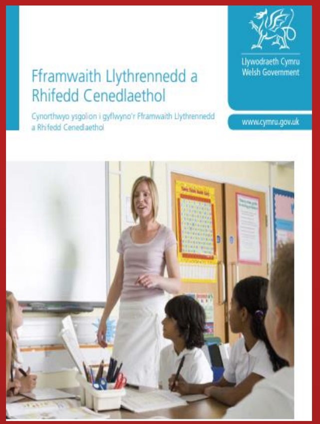

Priodas y Cwricwlwm i'r gweithgareddau- Allwedd

Rhifedd

Rh1) defnyddio wyth pwynt cwmpawd i ddisgrifio cyfeiriad.
Rh2) defnyddio pren mesur i fesur i'r mm agosaf a chofnodi drwyddefnyddio cymysgedd o unedau, e.e. 1cm 3mm.

Rh3) dehongli atebion yng nghyd-destun y broblem ac ystyried a yw'r atebion yn synhwyrol, gan gynnwys dangosyddion cyfrifiannell, analog a digidol.

Llythrennedd

Ysgrifennu

Y1) defnyddio iaith sy'n briodol ar gyfer ysgrifennu, gan gynnwys Cymraeg safonol.
Y2) esbonio'r prif syniad(au) gyda manylion ategol gan gynnwys sylwadau ac esboniadau lle bo'n berthnasol.
Y3) defnyddio geirfa bwnc benodol yn annibynnol.

Darllen

D1) defnyddio ystod o strategaethau i ddeall ystyr geiriau a brawddegau, gan gynnwys gwybodaeth ffonig, gwreiddiau geiriau, teuluoedd geiriau, cystrawen, trefn testun a gwybodaeth flaenorol am y cyd-destun.
D2) adnabod sut mae testunau'n gwahaniaethu yn ôl eu diben, eu strwythur a'u cynllun.
D3) dod o hyd i wybodaeth a syniadau ar dudalennau gwe, gan ddefnyddio gwahanol ffyrdd o chwilio ac asesu pa ffyrdd yw'r rhai mwyaf effeithlon.

Llafaredd

Ll1) siarad am bethau o'u profiad a rhannu gwybodaeth.
Ll2) cymryd rhan mewn gweithgareddau gydag eraill, gyda pheth rhyngweithio.
Ll3) ymuno wrth adrodd/canu rhigymau, caneuon a storïau, eu hailadrodd neu eu dysgu ar y cof, gyda pheth cymorth.

Cymhwysedd Digidol

CD1) dod o hyd i wybodaeth briodol gan ddefnyddio gwahanol allweddeiriau a thechnegau chwilio.
CD2) dewis gwefan briodol o ganlyniadau chwilio a dechrau ystyried a yw'r cynnwys yn ddibynadwy.
CD3) addasu a chyflwyno ystod o destun, delwedd, sain, animeiddiad a fideo at ddibenion penodol.

(Llywodraeth Cymru , 2014)

Tacsonomeg Bloom - Lle mae'n gweithredu?

- Dywed Grigg (2010) dylir gweithgareddau cynnwys gyd o'r lefelau meddwl. Mae angen plant i galw ar wybodaeth, disgrifio beth mae'r plant yn eu weld, wneud cysylltiadau rhwng beth mae'r plant wedi dysgu mewn i cyd destun i'r llall a cynhyrchu syniadau newydd a gwerthuso wybodaeth.
- Mae'r tacsonomi yn amlwg mewn yr cyfres o wersi ar y poster yma.

Yn ol Anderson a Krathwohl (2001)

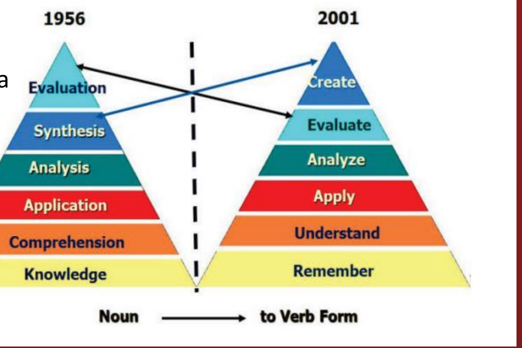

Model 2

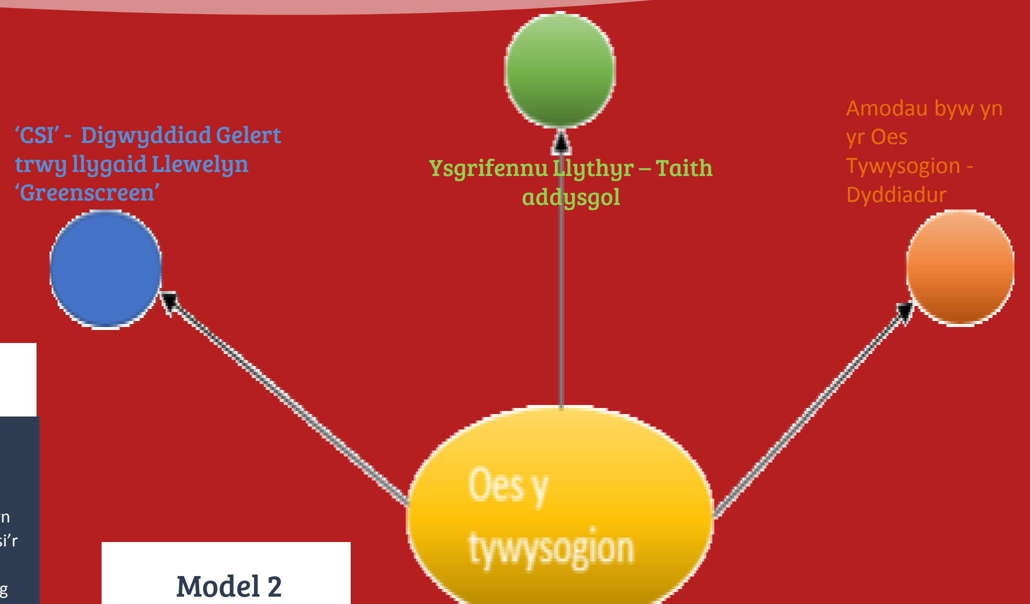

Yn ôl Barnes (2015)

Sut mae model 2 yn gweithio?

- Mae angen bod yn ofalus pan dewis themau. Mae tueddiad o ychwanegi pynciau sy ddim yn galluogi dealltwriaeth ddyfnach yn gor cymlethu y model ac yn diflasi'r plant.
- Os nad ydy'r thema yn apelio tuag at y disgyblion, mae'n arwain tuag at nodau aneglur sy'n drysu'r plant.

(Barnes , 2015)

Cymhwysedd Digidol mewn Model 2

- Cydweithio i ail greu golygfa drwy lygaid Tywysog Llewelyn pan ddaeth 'nôl o'i helfa drwy 'Greenscreen'. (CD3)(Ll2)(Ll3)
- Gofyn i'r plant dychmygu bod yn sefyllfa Llewelyn pan gerddodd mewn i'r ystafell gwely, rhannu teimladau am y digwyddiad. Bydd y plant yn gwneud penderfyniad gwahanol.(Ll2)(Ll3)

Dywed Hague a Payton (2010) bod cymhwysedd digidol yn agor posibiliadau newydd i plant dysgu'r pynciau traddodiadol. Mae'n rhoi cyfle i'r plant caffael sgiliau perthnasol wrth i'r ddealltwriaeth pwnc newid gyda'r byd heddiw.

Cyfyngiadau – Model 2

- Mae angen bod yn ofalus pan dewis themau. Mae tueddiad o ychwanegi pynciau sy ddim yn galluogi dealltwriaeth ddyfnach yn gor cymlethu y model ac yn diflasi'r plant.
- Os nad ydy'r thema yn apelio tuag at y disgyblion, mae'n arwain tuag at nodau aneglur sy'n drysu'r plant.

(Barnes , 2015)

Llythrennedd mewn Model 2

- Disgrifiad o amodau byw i wahanol deuluoedd yn yr oes tywysogion yng Nghymru. Wedyn yn gronolegol (Cloc analog), dosbarthu beth wnaeth y disgyblion drwy gydol y dydd nol yn yr Oes Tywysogion a chymharu i beth gallant nhw wneud heddiw. (Y1)(Y2)(D2)(Rh3)
- Ysgrifennu llythyr i rieni'r dosbarth i rannu gwybodaeth am yr ymweliad addysgol mae'r plant wedi eu trefnu trwy ymchwil ei hun gan cynnwys y amseroedd digidol a milltiroedd bydd y bws yn teithio.(Y3)(Y1)(Y2)(D1)(Rh3)

Amlygir Alexander et al (2008) bod plant o bob gallu yn elwa wrth ddysgu Llythrennedd yn draws cwricwlaidd. Er bod y plant mwy galluog yn cyflwyno'r gwaith o safon uchel, mae'r plant llai galluog yn elwa o'r broses.

***Ffordd Ymlaen ***

- Gofyn y dosbarth i lenwi Grid 'GAD' ar ddechrau cyfres o wersi er mwyn iddyn nhw gael mewnbwn i beth mae'r disgyblion am ddysgu. Gall yr athro wedyn weithredu'r elfennau'r cwricwlwm a chroesgyfeirio er mwyn cyflenwi'r cwricwlwm cenedlaethol.
- Mae'r 'GAD' yn sefyll am 'Gwybod' 'Am wybod' a 'Dysgwyd'.

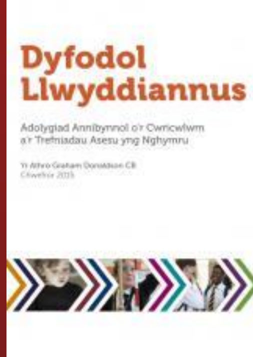

CYMHWYSEDD DIGIDOL
Trawsgwricwlaidd